

STUDENT INVESTITOR TIM ZA ANALIZU INDUSTRIJE: *ANALIZA BANKOVNOG SEKTORA EU*

Sektor banaka je krucijalan sektor u poslovanju svakog poduzeća. Svojim uslugama ovaj sektor prokrvljuje čitavu ekonomiju, povećavajući potencijale rasta i ekspanzije svake druge industrije. Industrija se primarno bavi novcem, univerzalnim dobrom, bez kojeg poslovanje u današnje doba ne bi bilo zamislivo

Ova industrija podupire ekonomiju, te kao takva snažno korelira. Njezino kretanje je pojačano s obzirom na globalna kretanja, te je zbog toga vrlo agresivna industrija koja raste iznad prosjeka u ekspanziji, ali isto tako i ostvaruje gore rezultate od prosjeka u kriznim vremenima.

Također, industriju prate brojne regulacije od strane države, kao i od centralnih banaka koje diktiraju tempo poslovanja. Česte promjene u tim odredbama i zakonima otežavaju prognozu unutar industrije.

No bez obzira na to ova industrija je pogodna za ulazak sada ili u bliskoj budućnosti. Njezina agresivnost će omogućiti dioničkom portfelju da se bolje iskoristi rast tržišta, ukoliko u bliskoj budućnosti do njega dođe.

SADRŽAJ:

1. KLASIFIKACIJA INDUSTRIJE

2. KRETANJE INDEKSA

3. KLJUČNI ČIMBENICI

4. INDUSTRIJSKO OKRUŽENJE

5. KLJUČNI KONKURENTI

*Analitičari:
Luka Sremić
Petar Ninić*

1. KLASIFIKACIJA INDUSTRIJE:

Sektor banke [8300] čini supersektor finansijals [8000] sa slijedećim sektorima:

- Insurance [8500]
- Real Estate [8600]
- Financial services [8700]

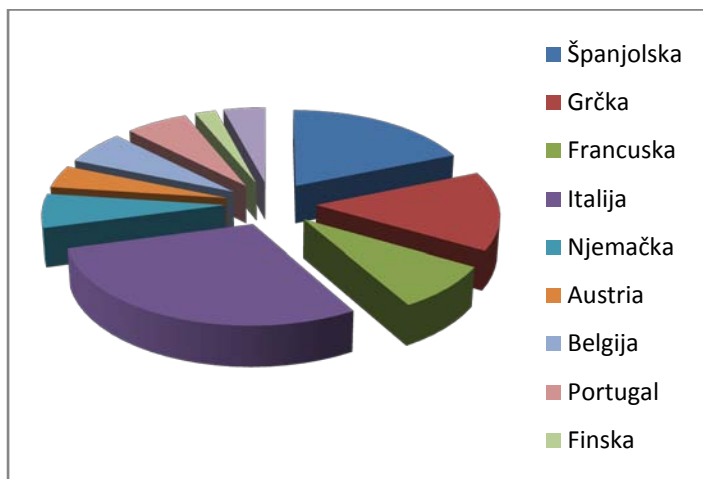
Prema ICB-u, ovaj sektor bavi se slijedećim poslovima:

- Provođenje novčanih transakcija
- Davanje zajmova
- Pružanje određenih financijskih usluga, osim onih koji spadaju u supersektor financijske usluge [8700]

Financijske usluge koje ne spadaju u ovaj sektor su:

- Ulaganje u dionice
- Ulaganje u ne-dioničku imovinu
- Osobne financije
- Usluge financiranja
- Upravljanje fondovima
- Hipotekarni poslovi

Sektor čini 48 poduzeća, diferenciranih po čitavoj Europi, s posebnim naglaskom na Italiju, Španjolsku i Grčku:

Komponente sektora:

BCO SANTANDER	ES
BNP PARIBAS	FR
DEUTSCHE BANK	DE
BCO BILBAO VIZCAYA	ES
ARGENTARIA	
UNICREDIT	IT
GRP SOCIETE GENERALE	FR
INTESA SANPAOLO	IT
CREDIT AGRICOLE	FR
NATIONAL BANK OF GREECE	GR
ERSTE GROUP BANK	AT
UBI BCA	IT
COMMERZBANK	DE
KBC GRP	BE
BCO POPULAR ESPANOL	ES
NATIXIS	FR
MEDIOBANCA	IT
BCO SABADELL	ES
BCA MONTE DEI PASCHI DI SIENA	IT
BCO POPOLARE	IT
ALPHA BANK	GR
BCO COMERCIAL PORTUGUES	PT
BCA POPOLARE EMILIA	IT
ROMAGNA	
BCA POPOLARE DI SONDRIO	IT
BANK OF IRELAND	IE
INTESA SANPAOLO RNC	IT
POHJOLA BANK	FI
DEXIA	BE
BCO ESPIRITO SANTO	PT
DEUTSCHE POSTBANK	DE
Raiffeisen Bank International	AT
EFG EUROBANK ERGASIAS	GR
BCA POPOLARE DI MILANO	IT
BANKINTER	ES
PIRAEUS BANK	GR
BCA CARIGE	IT
BCO DE VALENCIA	ES
CREDITO VALTELLINESE	IT
BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE	BE
TT HELLENIC POSTBANK	GR
BANK OF GREECE	GR
BANESTO	ES
BCO BPI	PT
BCO PASTOR	ES
CREDITO EMILIANO	IT
ALLIED IRISH BANKS	IE
BCO GUIPUZCOANO	ES
BCA POPOLARE DELL'ETRURIA	IT
ATEBANK	GR

2. PREFORMANSE INDUSTRIJE

Sektor banaka doživio je veliki pad od 22.10.2007. pa do danas. Vrijednost indeksa je pala za preko 55% u tom razdoblju. No također je vidljiv i započeti oporavak 2009. godine, nakon dosegnutog dna. No nakon kratkog oporavka industrija se zadržala u horizontalnom trendu te je pitanje vremena kada će se nastaviti kretati uzlazno. Iz usporedbe sa Eurostoxx indeksom, možemo vidjeti veliku korelaciju. Također, primjetna je i agresivnost industrije, što je vidljivo iz jačeg pada s obzirom na Eurostoxx indeks. To je za današnje stanje pozitivno jer u slučaju daljnjeg rasta Eurostoxxa možemo očekivati još veći rast ovog sektora.

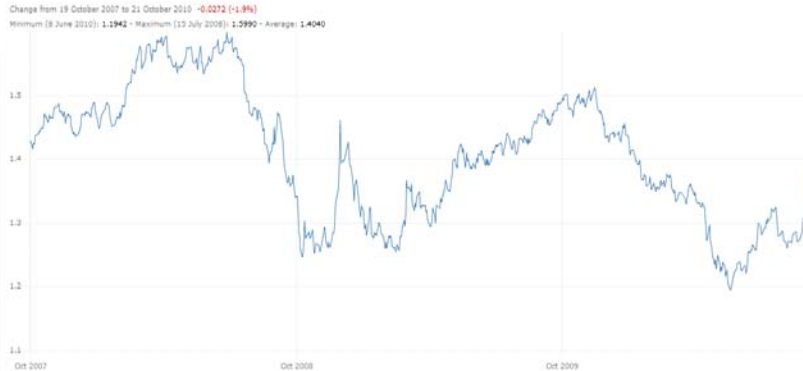

RAZDOBLJE	1 mjesec	6 mjeseci	1 godina	3 godine
Najviša	177,24	191,36	219,16	404,66
Najniža	167,41	141,63	141,63	81,69
Promjena	0,06%	8,46%	20,61%	55,45%

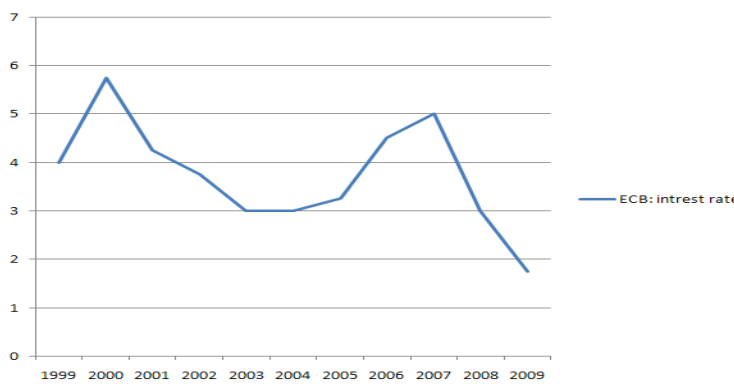
Iz dane tabele može se vidjeti dugoročna kretanje indeks. U posljednjih tri godine indeks sektora banke je zabilježio veliki pad ali bi uskoro mogao slijediti preokret.

3. KLJUČNI ČIMBENICI

Tečaj je bitan čimbenik pri poslovanju banaka. Promjene tečaja direktno utječu na profitabilnost poslova vezanih za strane valute, te ima veliki utjecaj na promjenu kamatnih stopa.

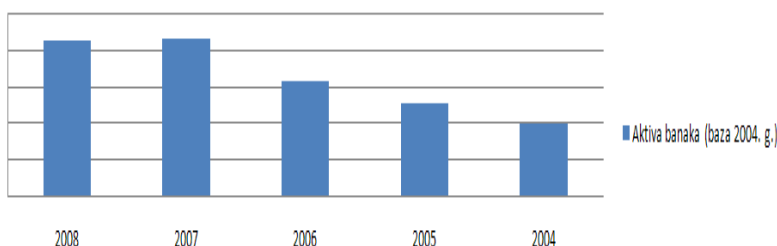

Osim tečaja, veliki utjecaj ima i efektivna kamatna stopa, kao cijena po kojoj banke mogu nabavljati potreban novac i dalje ga plasirati:

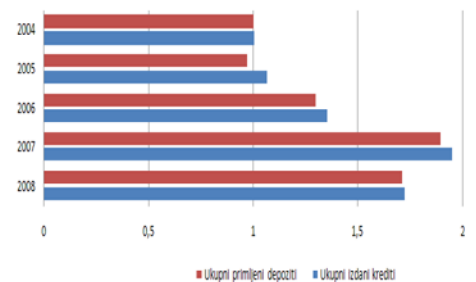
Zanimljivo je promatrati i velika povećanja aktive banaka tijekom godina ekspanzije. Ono pokazuje da banke uistinu imaju veliki razvojni potencijal tijekom ekspanzije:

Aktiva banaka (baza 2004. g.)

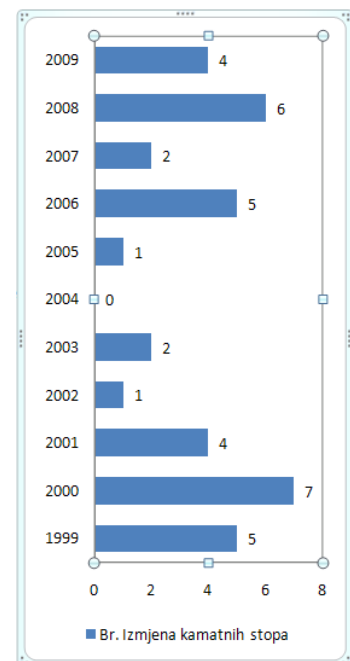

Depoziti i zajmovi, kao izvor sredstava i njihovo korištenje, ključni su u poslovanju banaka:

Kretanje depozita i zajmova

Kretanje depozita i zajmova u Eurozoni

4. INDUSTRIJSKO OKRUŽENJE

4.1. Važnost bankovnog sustava

Zdrav, stabilan i učinkovit bankovni sustav utječe na stabilnost cijelog financijskog, a najčešće i sveukupnog gospodarskog i društvenog sustava. Troškovi propadanja banaka uvijek su veći za društvenu zajednicu nego za njihove vlasnike jer banke posluju sa tuđom imovinom. Zato je državna vlast uvijek zainteresirana za stanje u bankovnom sektoru pa im osigurava povlastice i zaštitu ali i nad njim uspostavlja čvrstu regulaciju, sustavni nadzor i poduzima mjere kako bi ga disciplinirala i osigurala njegovu stabilnost.

4.2. Utjecaj financijske krize

Kriza koja je započela 2007. potekla je iz sektora drugorazrednih hipotekarnih zajmova u Sjedinjenim Američkim Državama te u američkim bankama koje su bile "prevelike da bi propale". Također, jedan od razloga financijske krize je što su banke imale znatno veći omjer ukupne imovine u odnosu na kapital.

U 2007. i većem dijelu 2008. godine, bankovni krediti privatnom sektoru rasli su po stopi od 10% i više, nakon čega su počeli značajno opadati, da bi se u svibnju 2009. vratili na stanje gotovo isto kao i godinu ranije. U mnogim europskim zemljama između 2000. i 2007., rast kredita stanovništvu i poduzećima daleko premašuje rast depozita iz kućanstva i poslovnih subjekata.

Banke diljem svijeta smanjile su kreditne plasmane za 235 milijardi dolara, odnosno za 0,8 posto u trećem tromjesečju 2009., objavila je Banka za međunarodna poravnanja (BIS). Postoji zajednički stav da se gospodarstvo može oporaviti onda kada će banke početi ponovo pozajmljivati. No, kreditiranje se mora smanjiti u odnosu na gospodarstvo.

Od 2001. godine pa do danas u bankarskoj industriji u EU izgubljeno je 125 tisuća radnih mjesta.

Zbog velikih kritika javnosti upućenih isplatama visokih bonusa prosječna plaća bankarskih čelnika u Sjedinjenim Državama i Europi u 2009. godini je pala za gotovo 60 posto.

4.3 Konkurencija i okruženje

Bankarstvo je inherentno konkurentno, ali istovremeno to nije industrija u kojoj je konkurencija uvijek djelovala jako dobro. Jezgra financijskih aktivnosti ovisi o ugledu, informacijskim mrežama te sposobnosti da stvara tržišta te trgovinu na njima. Konkurencija nalaže banci stalnu brigu o tri najvažnija elementa konkurentnosti: cijeni, dostupnosti i povjerenju kako bi zadržala postojeće komitente i proširila komitentsku bazu. Komitenti banke od nje očekuju inovativne proizvode i usluge, ponuđene na otvoren način, lako dostupne primjenom moderne informatičke tehnologije. Rezultat toga je da postoje neosporne prednosti da bude velika, kao i nedostaci koji su postali očiti u protekle dvije godine. Tržište ima tendenciju da njime dominira relativno mali broj banaka.

Banke su manevrirale da bi dobile najbolju poziciju i stekle prednost u financijskoj globalizaciji, što je obično značilo da će se locirati tamo gdje je zakonodavni režim najmanje restriktivan. Banke su rasle vrlo brzo, a veličina je donijela probleme. Kako su rasle, tako je bankama bilo teško upravljati nizom divergentnih aktivnosti.

Europske su banke u neizvjesnijoj situaciji. U Irskoj i Islandu financijski sektor je metastazirao i uništio zemlju domaćina. Čak i u Francuskoj i Njemačkoj velike i međunarodno aktivne banke potencijalno su premašile kapacitete vlade za podešavanje spašavanja. Postoji i složenost o pitanju koja je zemlja odgovorna za određen dio

spašavanja kada su primjerice europske središnje banke kontrolirane od austrijske banke koju je kupila njemačka banka, a potom talijanska banka. Kao rezultat toga velike transnacionalne institucije snažno lobiraju za paneuropski pristup bankarskog nadzora i regulacije.

4.4 Nova regulacija

Iako se od izbijanja krize 2008. godine malo toga promijenilo u financijskoj regulativi na globalnoj razini, ova bi godina trebala donijeti zakone koji će promijeniti način na koji funkcioniraju banke i tržišta. Kriteriji za odluku su jasni. Novi zakon mora zauzdati praksu koja je ugrozila cijelu globalnu ekonomiju i preorijentirati cijeli financijski sustav prema njegovu odgovarajućem zadatku - upravljanju rizikom, alokaciji kapitala, davanju kredita i djelovanju učinkovitog sustava plaćanja.

Analitičari procjenjuju da će promjena regulative dovesti do strožih ograničenja na zaduživanje i na visinu temeljnog kapitala, što će u duljem roku sniziti profitabilnost banaka. Dosad neregulirane financijske izvedenice kojima se trgovalo izvan burzi morat će se voditi po novim procedurama. Mogućnost banaka za sekuritizacijom hipotekarnih kredita kao i drugih vrsta zajmova i/li dugovanja će biti ograničena novim limitima, dok će hedge fondovi biti podvrgnuti rigoroznijim kontrolama.

4.4.1 Basel III.

Guverneri središnjih banaka i financijski regulatori iz 27 zemalja su na sastanku u Baselu dogovorili nova, restriktivnija pravila u bankarstvu, koja bi trebala banke diljem svijeta učiniti otpornijima na krize. Baselski odbor za nadzor banaka (BCBS), međunarodni forum za suradnju u nadzoru

bankarstva, priopćio je da je na sastanku postignut dogovor o takozvanim Basel III standardima, čija bi primjena trebala spriječiti ponavljanje globalnih financijskih kriza poput one iz 2008. godine. Novi standardi predviđaju da bi banke trebale imati takozvani Tier 1 omjer kapitala od 4,5 posto, što je porast za 2,5 posto u odnosu na dosadašnji sporazum poznat kao Basel II.

Tier 1 odražava omjer bankovnog temeljnog dioničkog kapitala prema ukupnoj, rizicima opterećenoj imovini, i smatra se mjerilom sposobnosti banke da podnese buduće gubitke.

Analitičari su ocijenili da će nova pravila zahtijevati od banaka da izdvoje ogromne svote potencijalno novog kapitala, zadrže više novca u blagajni radi zaštite od loših vremena, te da ograniče kreditiranje ako se čini da gospodarstvo raste prebrzo.

Cilj je stvoriti bankarski sustav otporan na krize, imun na cikluse procvata i kraha koji karakteriziraju razvijena svjetska gospodarstva. No bankari istodobno strahuju da bi novi sustav mogao usporiti ekonomski oporavak, spriječiti stotine milijardi dolara od potencijalnog kreditiranja i, prema nekim procjenama, smanjiti gospodarski rast za nekoliko postotnih bodova. Stručnjaci ocjenjuju da će nova pravila poskupiti kredite i otežati njihovo dobivanje.

4.5. Prilike

Analitičari austrijske Raiffeisen Centrobank drže da bankovno tržište srednje i istočne Europe nudi "znatne prilike za konsolidaciju". Prema objašnjenju analitičara razlozi za ovakav trend leže u želji vlasnika da unovče svoje vlasničke udjele u bankama kako bi došli do kapitala. To također znači da se banke mogu kupiti po relativno prihvatljivim cijenama, procjenjuju u Raiffeisenu. Također, prisutan je trend širenja poslovanja na istočne europske zemlje (Hrvatska,

Slovačka, Slovenija, Estonija, Latvija, Litva, Poljska,...)

Snažan rast cijene zlata i rastući apetit ulagača za tim plemenitim metalom nagnao je velike banke da otvore nove i stare trezore za čuvanje zlata. Poslovnim bankama postaje sve isplativije čuvati zlato jer često kao naknadu naplaćuju određen postotak od vrijednosti zlata.

4.6. Ekološka osviještenost

Nekoliko velikih kreditnih institucija zauzelo je oštar stav prema industrijskoj praksi koju smatraju riskantnom za svoj ugled i temeljna uvjerenja. Tijekom protekle dvije godine banke su počele primjenjivati strožu kontrolu kreditiranja tvrtki koje su uključene u razaranje planinskih vrhova i odlaganje materijala u dolinama i potocima u podnožju, a neke su ih čak i prestale kreditirati. Pojačan je i nadzor grupa za zaštitu okoliša nad bankovnim ulaganjima u druge industrijske grane - naftnu industriju, nuklearnu energiju, proizvodnju električne energije na ugljen, naftni pijesak, gradnju naftovoda i brana i neke grane šumarstva.

7. Stabilnost i povjerenje kao jedni od ključnih elemenata uspješnosti

Časopis Global Finance objavio je svoju godišnju listu 50 najsigurnijih banaka na svijetu u ovoj godini na kojoj dominiraju europski zajmodavci. Kriteriji prema kojima navedeni list rangira zajmodavce je njihova ukupna imovina, ali i dugoročni kreditni rejtinzi koje im dodjeljuju bonitetne kuće Moody's, Standard & Poor's i Fitch. Najsigurnija banka na svijetu je francuska Caisse des Depotes et Consignations (CDC), dok je na drugom mjestu Bank Nederlandse Gemeenten. Među deset najsigurnijih banaka četiri su njemačke i tri nizozemske, a jedina neeuropska je kanadska Royal Bank of Canada.

Najveća banka eurozone Banco Santander na 14. je mjestu

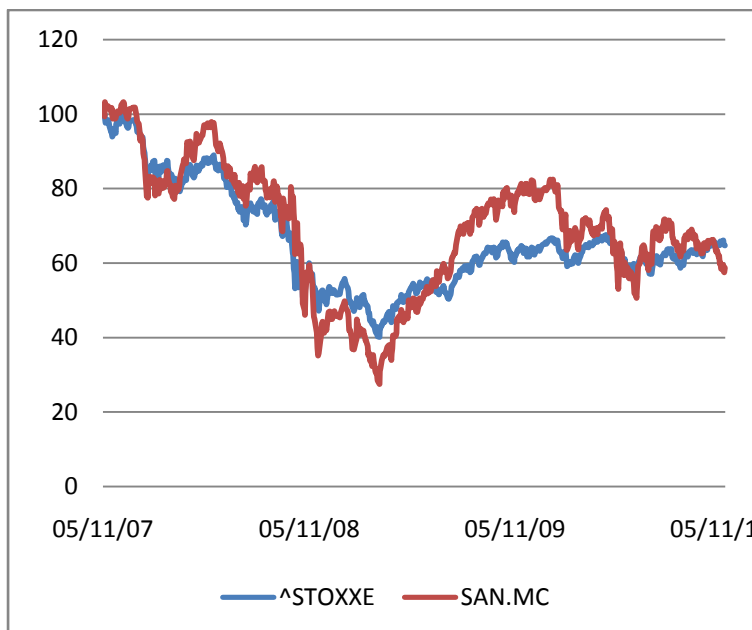

5.1 KLJUČNI KONKURENTI:

Banco de Santander (NYSE: STD) (Spanish: SAN)

- Lider na Španjolskom bankovnom tržištu.
- Osnovan 1902. godine.
- Sjedište u Madridu.
- Nudi svoje proizvode i usluge i u Portugalu, Velikoj Britaniji i drugim dijelovima Europe, kao i SAD-u.
- Podružnice, kao što su Banco Santander Čile, Banco Santander (Brazil), Santander Río u Argentini, i Grupo Santander Financiero čine ju najvećom bankarskom grupom u Latinskoj Americi, gdje je djeluje u 15-ak zemalja.
- Nudi upravljanje imovinom, privatno bankarstvo, korporativno i investicijsko bankarstvo, te osiguranje.
- Ima oko 90 milijuna klijenata i više od 13.500 poslovnica u više od 40 zemalja.
- Broj zaposlenika u 2009. iznosio je 169.460

Odnos cijene i zarada (TTM)	9,07
Beta	1,44
Odnos cijene i prodaje (TTM)	1,92
Odnos cijene i knjig. vrijed. (MRQ)	1,08
Odnos cijene i novčanog toka (TTM)	6,86
Tekući raspon	--
Odnos isplate dividendi(TTM)	--
Prodaja (MRQ) vs Qtr. prije 1 god.	11,09
Prodaja (TTM) vs TTM prije 1 god.	39,32
Prodaja- 5 god. stopa rasta	24,06
EPS (MRQ) vs Qtr. prije 1 god.	-4,83
EPS (TTM) vs TTM prije 1 god.	0,63
EPS - 5 god. stopa rasta	9,13
Tekući odnos (MRQ)	--
Odnos duga i glavnice (MRQ)	49,11
Neto profitna margina (TTM)	23,73
Neto profitna margina - 5 god. pros.	27,23
Povrat na imovinu (TTM)	0,82
Povrat na imovinu – 5 god.pros.	0,89
Povrat na kapital (TTM)	13,09
Povrat na kapital - 5 Yr. Avg.	15,07

5.2 KLJUČNI KONKURENTI

Pohjola Bank

- Nekadašnja OKO Bank (do ožujka 2008.).
- Pruža usluge komercijalnog bankarstva u Finskoj, sjedište Helsinki.
- Lider na finskom bankovnom tržištu.
- Njezini klijenti su velike korporacije te mala i srednja poduzeća.
- Također pruža usluge investicijskog bankarstva, upravljanja imovinom te osiguranja.
- Posluje diljem baltičkih zemalja, ima predstavništva u Rusiji i Estoniji.
- Banka je dio grupe Pohjola.
- Član je Unico Banking Group, zadruga europskih banaka.
- Ima preko 4 milijuna klijenata,
- 625 poslovnica

Odnos cijene i zarada (TTM)	14,28
Beta	0,94
Odnos cijene i prodaje (TTM)	3,15
Odnos cijene i knjig. vrijed. (MRQ)	1,29
Odnos cijene i novčanog toka (TTM)	10,54
Tekući raspon	--
Odnos isplate dividendi(TTM)	52,51
Prodaja (MRQ) vs Qtr. prije 1 god.	20,71
Prodaja (TTM) vs TTM prije 1 god.	-2,95
Prodaja- 5 god. stopa rasta	42,7
EPS (MRQ) vs Qtr. prije 1 god.	-18,73
EPS (TTM) vs TTM prije 1 god.	38,74
EPS - 5 god. stopa rasta	7,45
Tekući odnos (MRQ)	--
Odnos duga i glavnice (MRQ)	154,82
Neto profitna margina (TTM)	22,04
Neto profitna margina - 5 god. pros.	24,18
Povrat na imovinu (TTM)	0,56
Povrat na imovinu – 5 god.pros.	0,58
Povrat na kapital (TTM)	9,44
Povrat na kapital - 5 Yr. Avg.	8,88

